

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvenredni nedelji
in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po
pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 80.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
SIMON GREGORIČEVA ULICA ŠTEV. 12.
TELEFON ŠTEV. 542.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifi.
Pisemenim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.
Račun pri poštne čeki, uradu št. 12.682.

Zveza Slovenije z morjem.

Dne 25. julija bo svečano otvorjena
Ličko-dalmatinska železnica in naša država
dobi nov izhod na morje. Odveč je govoriti
o velikem pomenu te nove proge, odveč je
govoriti tudi o nujni potrebi, da je Split zvezan
z zaledjem, ker vse to so tako evidentne stvari,
da je umesten edinoletni ožitek o prekasni
otvoritvi Ličko-dalmatinske železnice.

Tenbolj pa je treba zato govoriti o
potrebi zveze Slovenije z morjem, ki
postaja sedaj po otvoritvi Ličko-dalmatinske
proge zlasti aktualna, ker se odpre
nov program našega dela za dvig naše
prekomorske trgovine. Od morja odredana
Slovenija, križišče velikih svetovnih cest,
mora dobiti svoj dohod k morju in zato mora
biti naslednja točka našega jadranskega
programa: Zveza Slovenije z morjem.

Z Blairovim posojilom je bila ta zveza
tudi že uzakonjena in tedaj je bila tudi
določena pot nove železniške proge, ki
naj bi vezala Slovenijo in vse njeno se-
verno zaledje z morjem.

Od tedaj pa je vprašanje zveze Slove-
nije z morjem prišlo na mrtvo točko.
Skratka čas je, da slovenske stranke
spravijo to vprašanje vendar enkrat z
mrtve točke. Zakaj izguba, ki jo doživlja
vse slovensko gospodarstvo, ker je Slove-
nija brez zveze z morjem, raste dnevno
in postaja vedno večja. Da se ozremo
le na našo lesno industrijo.

Bogastvo našega kmeta je les. Če do-
bro vnovčimo les, potem smo dvignili
slovensko gospodarstvo, v nasprotnem
slučaju pa smo delali za druge. In danes
delamo za druge, danes delamo za svoje
nasprotnike. Zakaj glavni dobiček od
slovenskega lesa nima slovenski kmet
in ne slovenski lesni trgovec, temveč
Italijan, ki posreduje med našimi pro-
ducenci in azijskimi konzumenti našega
lesa. Prvi postulat našega gospodarstva
je zato, da ostane dobiček, ki ga ima
danes italijanski preprodajalec našega
lesa, nam in da docela izločimo italijan-
sko posredništvo iz naše lesne trgovine.
Prvi predpogoj za to pa je, da ima Slo-
venija prost dohod na morje. Dokler ni
to doseženo, je čisto izključeno, da bi se
mogli od italijanskega posredništva
emancipirati. Če bo šel naš les v Trst
in Reko, potem je tudi obstoj italijanske-
mu lesnemu preprodajalcu zagotovljen in
vse ogromne vsote, ki jih zaslužijo ita-
lijanski posredniki z našim lesom, bodo
ušle italijansko in ne naše blago-
stanje.

Pa tudi iz drugega vzroka moramo za-
hlevati, da se zveza Slovenije z morjem
jim preje izvede. Jadranska pozicija je
dominantno vprašanje naše države. Ved-
no slabša pa je naša pozicija, če propa-
dajo naša pristanišča in eveto italijan-
ska, ker vodijo naše železnice v italijan-
ska pristanišča mesto v jugoslovanska.
Svojo pozicijo ob Jadranu moramo utrdi-
ti ali pa postanemo plen italijanskega
prodiranja na Balkan. Prazno pristani-
šče se ne more upirati italijanskemu go-
spodarskemu prodiranju, ker je revno
in brez sredstev. Upirati se more le pri-
stanišče, ki dobiva pomoč od zaledja, ki
je z zaledjem zvezano. In zato je zveza
Slovenije z morjem neobhodno potrebna.

Ker ta zveza more s pametnimi tarif-
nimi postavkami navezati na sebe av-
strijski in češki promet in uspešno kon-
kurirati s Trstom in Reko, ker ustvarja
najkrajšo zvezo severa z jugom. Tran-
zitni promet iz Češkoslovaške in Avstri-
je nam more prinesiti velikanskih kori-

Pašić poverjen s sestavo vlade.

OFICIJELNO SPOROČILO O OSTAVKI VLADE. — PAŠIĆEVO PISMO PRIBI-
ČEVIĆU. — NOVA VLADA RR. BO ZAPRISEŽENA V SOBOTO. — V PONDE-
LJEK SE PREDSTAVI NARODNI SKUPŠČINI.

Beograd, 17. julija. Predsedstvo vlade
je izdalo včeraj sledeči komunikat: Da-
nes je predsednik ministrskega sveta
Nikola Pašić predložil Nj. Vel. kralju
ostavko radi novo ustvarjenega poli-
tičnega položaja. Ob 5. uri popoldne je
bil sprejet od Nj. Vel. predsednik na-
rodne skupščine Marko Trifković, ki je
ostal pri Nj. Vel. približno eno uro. Po
posvetovanju s predsednikom Trifkovićem
je Nj. Vel. kralj blagovolil poveriti
sestavo novega kabineta g. Nikoli Pa-
šiću.

Pribičeviću, ko tudi vsem drugim mi-
nistrom je javil Nikola Pašić odstop svo-
je vlade s sledečim pismom:

Gospod minister! Čast mi je izvesti
Vas, da sem podal ostavko celega kabi-
neta, da more Nj. Vel. kralj z ozirom na

nov parlamentarni položaj ukrepati v
svrhu rešitve ministrske krize. Izvolite
sprejeti, gospod minister, tudi ob tej pri-
liki zatrdilo mojega osebitega spoštova-
nja. — Beograd, 16. julija 1925. — Nikola
Pašić.

Beograd, 17. julija. Po svoji avdijenci
je Pašić napovedal kralju že v sredo de-
je Pašić napovedal kralju že v sredo de-
misijo svoje vlade. Trifković je svetoval
kralju, da naj poveri sestavo nove vlade
Pašiću, in sicer na podlagi sporazuma
med radikali in radičevci, s čimur bo
štela vladna večina nad 200 poslancev.
Kralj je ta nasvet usvojil in naročil Trif-
koviću, da mu predloži ukaz za imenova-
nje nove vlade. Po vsej verjetnosti bo
prihodnja seja skupščine v ponedeljek.

„Geneza sporazuma“.

SENZACIONELNA IZJAVA ST. RADIĆA.

Beograd, 17. julija. Današnja »Politi-
ka« piše v zanimivem članku »Geneza
sporazuma«, da obstoje v zgodovini po-
gajanj med Stjepanom Radićem in Pašićem
St. Radića, katere je on dal v za-
izjave St. Radića, katere je on dal v za-
poru nekemu svojemu prijatelju. Ta pri-
jatelj je imel dolžnost, da se po izjavi
Pavla Radića v skupščini točno obvesti
osebno o mišljenju Stjepana Radića in
da njegovo izjavo vestno prenese me-
rodajnim faktorjem v Beograd.

Druga perijoda: Prijatelj je svojo
dolžnost izpolnil. V tem času imamo cel
niz historičnih izjav, med njimi tudi iz-
javo Stjepana Radića, katero prinašamo
danes. Druga perijoda konča z dokumen-
tom, na katerem je zasnovan ves dogovor
med HSS in radikali. To je pismo, kate-
rega je Stjepan Radić poslal preko N.
Pašića kralju.

V tretjo perijodo spada pismo Hrv.
selj. kluba, katerega je Pavle Radić po-
slal Pašiću kot šefu NRS, dalje izjava
Stjepana Radića od 22. aprila 1925, ki je
bila sporočena 24. aprila 1925 merodaj-
nim faktorjem.

V tej izjavi pravi St. Radić, da ni po-
stal monarhist radi tega, da bi bil izpu-
ščen iz zapora, marveč da je vstopil v
konstruktivno periodo dela. Nato pravi,
da do sporazuma mora priti, ker je psi-
hološki moment dober. Pribičevića ne
moremo »progutati«, ne radi tega, ker
ga mrzimo, nego radi naših pristašev in
radi celokupnega hrv. ljudstva. Dalje
povdarja, da sedaj ne ljudestva revizije
ustave. Z republiko smo uničili habs-
burgovščino in anarhiste, s sporazumom
smo dvignili monarhijo in Karadždžev-
viće. Sporazum pomeni, da imamo Srbi
in Hrvati eno državo, v kateri se Srbi in
Hrvati počutijo kakor v svoji hiši. Tega
mnogi naši ne razumejo. In to je ono, če-
sar ne razumejo, pravi, niti zajedničarji.

sti, toda predpogoj je, da je zveza Slove-
nije z morjem ustvarjena.

In še nekaj! Danes mora iti pot pro-
meta drugače ko pod Avstrijo. Danes
moramo zvezati v naši državi jug s seve-
rom. Slovenija mora imeti svojo zvezo z
jugom, ker zapadna zveza vodi v sovražno
državo.

Danes, ko slovenske stranke tako mno-
go govore o načelih, programih in dru-
gih visokih besedah, bi bilo več ko do-
bro, da bi se enkrat spomnile tudi prak-

Zato oni tudi niso prav razumeli, da ni
važna državna avtonomija, marveč, da
je važnejša samouprava in da ona ustre-
za praktičnim potrebam seljakov.

Nato pravi, da s klerikalci noče iti. Z
njimi je težko. Korošec ničesar ne razu-
me, ali hoče, da »sve smeti pod svojo
kuto«. Njegovo stranko bomo kmalu po-
malem pojedli.

Davidović ni baš jak politik, pa je po-
šten človek. Njegova sodelovalca Grol in
Mihajlović sta me prepričevala, da oni
nimajo ničesar proti temu, da sodeluje-
mo z radikali. Davidović je pošten. To
mnogo velja. Ljuba Jovanović je pošten
in pameten, to velja mnogo več. Ali Pa-
šić je tudi pošten in pameten ter — do-
ber politik, to velja največ. Zato smo mi
želeli sodelovati z radikali.

Stjepan Radić nadaljuje: Jaz sem
osebno diktiral izjavo Pavlu od 27. mar-
ca t. l. in resolucijo HSS od 26. aprila.
Vse to sem diktiral Nikiću. Takoj ko
bom svoboden, bom stopil pred kralja
in bom ponovil vse, kar je govoril Pavle.
S tem bom odstranil vsak sum v svojo
iskrenost.

Glede samostojnih demokratov ome-
nja Stjepan R. sledeče: Kako bi mogli
radičevci z njimi, ko oni (samostojni
dem.) mrzijo vse Hrvate in trpijo samo
one, ki prejmejo Pribičevića kot po-
srednika med Hrvati in kraljem. Toda
mi hočemo priti do kralja direktno.
Pravi dalje, da so jim samostojni demo-
krati ponudili sodelovanje proti radika-
lom. Dali so nam Dimovića in druge, ali
mi smo jih odbili, ker ne moremo z
njimi. Mi hočemo biti s Srbi, hočemo z
radikali in ne stavljam nobenih pogo-
jev. Toda ne moremo pljunuti še na svoj
obraz.

Na vprašanje, zakaj je upropastil Da-
vidovićevo vladno s svojimi republikan-
skimi govori, je Stjepan Radić odgovoril:

tičnih zahtev Slovenije. In med temi za-
vzema prvo mesto: zveza Slovenije z
morjem.

Vpostaviti to zvezo pomeni izvesti naj-
bolj slovensko zahtevo, ki prekaša po
svoji važnosti vse druge, ker je življenj-
skega pomena za Slovenijo.

Manj ideologije, manj strankarstva, pa
več praktične politike in slovensko vpra-
šanje se bo najbolj učinkovito pomakni-
lo naprej.

»Zapinje ali ne će zapeti.« Glede Davi-
dovića sem bil prepričan, da se ne bo
dolgo vzdiral na površju in da on ne bo
mogel izvesti volitev. Prosim Vas, niti
jaz mu ne bi dal volitev v takih razme-
rah. On ni mogel iti preko večine Srbov,
kakor tudi Pašić ni mogel ničesar storiti
proti večini Hrvatov. Radić zavrača, da
ni tako govoril o kralju in o kraljici. Vse
to, da si je izmislil Svetozar Pribičević,
ki je živel samo radi tega, da napravi
razdor med nami in med kraljem. Re-
publikanec pa je bil, pravi, ker se je
moglo v teh krajih le z republikanstvom
uničiti Habsburžane in preprečiti širje-
nje komunizma. Drugi razlog pa je ne-
varnost pred klerikalizmom. To je veli-
ka nevarnost. Vedno sem razmišljal o
tem, da bi trebalo ustanoviti hrvatsko
cerkev, popolnoma neodvisno od Rima,
nacionalno cerkev, ki bi se polagoma
združila s srbsko pravoslavno cerkvijo.
Možno bi bilo v to svrhu porabiti staro-
katoliško hrvatsko cerkev.

Na koncu Stj. Radić ugotavlja, da ni
narodnega ujedinjenja brez verskega
ujedinjenja. Pravi, da bo le v medse-
bojnem zaupanju in s skupnimi silami
mogoče zgraditi močno državo, kakor to
želita tudi kralj in narod, da naša država
ne bo samo lepa in prostrana, marveč
tudi močna, zdrava in kulturna, prav-
cata alhambra.

NADE OPOZ. BLOKA V USPEH ZAJEDNIČARJEV.

Beograd, 17. julija. Opozicij. blok je
sedaj v pričakovanju. Potem, ko so se
razčistili odnosi med strankami opozi-
cije, pričakujejo opoz. krogi daljni razvoj
situacije. Korošec je odšel v Ljubljano,
Spaho v Sarajevo, Davidović pa je ostal
v Beogradu z malim številom poslancev.
Opoz. blok upa v uspehe zajedničarjev,
ki so stopili v energično borbo z radi-
čevci. Opozicija bo z vsemi silami nade-
ljevala borbo proti vladi.

ZAHTEVE BOSANSKIH RADIČEVCEV

Beograd, 17. julija. Včeraj je prispel iz
Hercegovine posl. Nikola Preka (HSS),
ki je imel konferenco s Pavlom Radi-
ćem, Hadži Omanom in Selanom. Na
konferenci je poročal g. N. Preka o za-
htovah volilcev glede spremembe poli-
cijskega aparata, zlasti v Travniku in
Hercegovini. Preka, je izročil tudi za-
konski načrt o zaščiti prebivalstva pred
gladom in o povrnitvi škode stolaškemu,
mostarskemu in ljubuškem srezu.

KOVANI DENAR PRISPEL V SUŠAK.

Beograd, 17. julija. Finančno ministr-
stvo je prejelo iz Sušaka poročilo, da je
prispela tja prva količina novega kova-
nega novca. Finančni minister je zahte-
val od prometnega ministarstva potrebne
vagone za prevoz novca v Beograd.

DANES BODO PODPISANE V RIMU FIRENSKE KONVENCIJE.

Beograd, 17. julija. Danes bodo v Ri-
mu podpisane vse konvencije, ki so bile
sklenjene med našo državo in Italijo.
Konvencije bosta podpisala v imenu na-
še vlade g. Antonijević in Rybař, za Ita-
lijo pa Mussolini in Quartieri.

POGAJANJA Z MADŽARSKO POZI- TIVNO ZAKLJUČENA.

Beograd, 17. julija. Med našo in mad-
žarsko delegacijo so pogajanja končana.
Podpisanih je že 11 konvencij o potnih
listih, obmejnem prometu, ekstradiciji,
o železnicah, o depojih. Šefi obeh dele-
gacij bodo izročili konvencije svojim
vladam.

Dr. Korošec o položaju

Včerajšnji »Slovenec« je priobčil sledečo izjavo dr. Korošca o položaju:

»Govorimo odkrito o dogodkih, ki so se odigrali pred našimi očmi. To kar so sedaj naredili radikali in radičevci, ni tisti veliki narodni sporazum, katerega pričakujejo Hrvatci in Slovenci. To je mali strankarski sporazum dveh parlamentarnih skupin za skupno vladno. V cilju velikega narodnega sporazuma pomeni ta arrangement samo zastoj konsolidiranja razmer v naši državi in stabilizacijo reakcije za dobo, dokler se oba zopet ne razideta. To je za vsakega, ki misli na celo državo, jasno kot beli dan. Da se je to izvršilo, morajo računati i radikali i radičevci. Radikali hočejo kompromitirati najmočnejšo stranko, ki je nastopila za sporazum, da rešijo svoje voditelje in s svoje stranke vržejo zakon o zaščiti države.

Mi zamerimo radikalni stranki dvoje. Čeprav nam je iz političnih razlogov drago, da samostojni demokratje niso več na vladi, vendar je način, kako se je to zgodilo, nedostojen in nekorekten. Nelojalnost napram stranki, ki se ni v ničemer pregrešila pri zasledovanju skupnega programa korupcije in nasilja, je vredna vse obsodbe. Nemoralno je tudi, kako se je postopalo napram radičevcem. Dokler so njihovi voditelji v zaporu in pod obtožbo in njihova stranka pod izjemnim zakonom, se jih prisililo, da se sledejo do gola, da odvržejo ne samo ekstremne točke svojega programa, temveč celokupen svoj program. Noben pošten politik ne more odobravati takega postopanja. To ni vzgoja naše politične javnosti. Ta nemoralna se nam bo še bridko maščevala. Tako se vsak dan vedno bolj in bolj balkaniziramo.

Da se dejansko ne misli na narodni sporazum, je dokaz, da se z nami Slovenci v tej krizi ni vedno računalo. Slovenci za največjo srbsko in hrvatsko stranko ne obstojajo. Če pri določitvi delegatov parlamentarnih skupin za medparlamentarno konferenco v Washingtonu se je z intrigami doseglo, da Slovenci v delegaciji nismo zastopani. Slovenci držimo na svojo narodno čast in ponos in si bomo to zapomnili. Tolaži nas edino, da je to, kar so sedaj naredili, samo sporazum v frazi, ne pa v stvari.

Prevažno mesto zavzema v slovenski politiki g. dr. Korošec, da bi mogli preiti njegovo izjavo s molkom. Pa tudi zaradi stvari same smatramo za svojo dolžnost, da podamo vsaj skromen komentar.

Najvažnejši pasus v izjavi g. dr. Korošca, šefa najmočnejše slovenske stranke je na vsak način v zadnjem odstavku, ko govori o razmerju Slovencev do ravnokar sklenjenega sporazuma. G. Korošec pravi, da se s Slovenci v tej krizi ni vedno računalo in da Slovenci za največjo hrvatsko in srbsko stranko sploh ne obstojajo. G. dr. Korošec potrjuje s tem to, kar smo mi opetovano povdarili, da je pri sedanjem sporazumu potisnjena Slovenija čisto ob stran.

Nastaja vprašanje, kdo je kriv v temu? — Na noben način ne more biti pri tem brez krivde najmočnejša slovenska stranka. V njenih rokah je bila politična moč slovenskega naroda, njena dolžnost je tudi bila to moč uveljaviti. Zakaj se ni takoj javno nastopilo, ko je bil podan prvi dokaz, da se s Slovenci v tej krizi ne računa. Tedaj je bilo treba prijaviti slovenske zahteve. Ni zadosti, če šef najmočnejše slovenske stranke konstatira, da so Slovenci prezrti, temveč njegova dolžnost je, da konstatira, da se je to zgodilo kljub vsem njegovim naporom za doseg pritegnitve Slovencev k sporazumu. Kje je bilo njegovo tozadevno delo? In povedati je tudi treba, kake konsekvence mora izvajati slovenski narod iz tega, da je bil prezrt. Ali večno čakati, da radikalno-radičevska večina uvidi svojo napako, biti torej čisto pasiven, ali pa z aktivnim delom do seči izboljšanje. Vodja mora vedno kazati ljudstvu pravo pot naprej, ne pa samo konstatirati, da je bila prejšnja pot slaba.

Čisto po nepotrebnem je dal g. dr. Korošec moralno zadoščenje samostojnim demokratom. Da so ti zleteli iz vlade, je samo pravica in vsa Slovenija pravi tako. Pravica pa nikoli ne more biti niti nelojalna in niti nemoralna.

G. dr. Korošec seveda sporazum med radikali in radičevci odklanja. Da ni sedanjí sporazum idealen, da je polno argumentov za njegovo odklonitev je tudi jasno. Toda, da pomeni obenem zboljšanje napram prejšnjemu stanju, ta konstatacija bi bila objektivnosti šefa SLS le v čast.

Kongres za proučevanje vzhodnega bogoslovja.

V torek popoldne se je nadaljevalo zborovanje v Unionu. P. Janin je zaključil svoje dopoldansko predavanje, o katerem smo že poročali. Za njim sta govorila: P. P. Herbigny o praktičnih smernicah in navodilih in msgr. C. Margotti o odnosu med kodeksom kanoničnega prava in disciplino vzhodne cerkve. Predavanje B. Bourgeois, ki je imel predavati o duhu vzhodne slovenske liturgije je odpadlo, ker predavatelj ni mogel priti na kongres.

V sredo se je vršilo v Unionu tretje znanstveno predavanje.

Predavali so: P. M. Viller D. J. o meniškem in duhovniškem vzoru na grškem Vzhodu. Menihi so živeli do IX. stol. pod zelo različnimi oblikami bodisi kot samoti, puščavniki, bodisi raztreseni po Nitriji in Palestini, bodisi kot redovniki. Živeli so torej v redovih ali samoti. Toda vse te oblike so zasledovale en cilj z različnimi sredstvi: popolnost v smislu evangelija. Princip je, da je bičanje in trpljenje (martirij) najvišja popolnost.

Med ciljem in namenom menihov in duhovnikov je bila torej v prvih stoletjih neka anti-teza. Cilj menihov smo pojasnili, duhovnikov cilj je pad rugi. Duhovnik je posredovalec med ljudmi in Bogom. Duhovnike so sprejemali v samostane le pod pogojem, da so se odrekli svojim častem. Menihi pa niso bili v nasprotju s cerkvijo. Pokorili so se njenim ukazom. Delali so na karitativnem polju, vršili so pa tudi dušno skrbstvo. V srednjem veku je prišlo skoraj vse dušno vodstvo in dušno pastirstvo v roke menihov, deloma celo v roke menihov, ki niso bili duhovniki. Sčasoma so postali menihi celo škofje. Pozneje je postal to celo predpis. Menihi so postali tudi misijonarji. Sv. Metod n. pr. je bil menih. Vzhodni menihi so si pridobili velikih zaslug.

Drugi referent P. de Meester je predaval o meniški disciplini pri Grkih in Slovanih po 9. stoletju. Predavatelj je primerjal podrobno vzhodno in zapadno menišvo. Končno je izrazil željo, naj se zanimajo katoličani za asketične spise vzhodne cerkve, za življenjepis menihov, tako se bodo spletle nove vezi med vzhodom in zapadom.

Kot tretji referent je nastopil P. Ivan Višňović, ki je govoril o današnji meniški disciplini.

plini pri katoličanih grško-slovanskega obreda. Predavanje je bilo preglednega in informativnega značaja.

Popoldne ob 17. se je zborovanje nadaljevalo. Vršil se je razgovor o dopoldanskih predavanjih. Med drugim sta P. Placid de Meester in M. Viller pojasnjevala, da ni bistvene razlike med vzhodnim in zapadnim monastičnim idealom.

Končno se je predsednik škof dr. Njara zahvalil vsem predavateljem ter zaključil kongresno delo.

Popoldne se je vršilo predavanje dr. Snolja o delovanju Apostolstva sv. Cirila in Metoda. Od časa, ko je nastal razkol med zapadom in vzhodom, obstoji vedno težnja po obnovitvi edinosti. Posebno sedanjí papež si prizadeva doseči ta namen. Dokaz temu je prisrčno pismo, s katerim je pozdravil ljubljanski kongres za proučevanje vzhodnega bogoslovja.

Da bi se pritegnili tudi širši sloji k delu za edinstveno cerkev, se je ustanovilo Apostolstvo sv. Cirila in Metoda. V Ljubljani obstoji že od leta 1909. dalje. Centralni odbor Apostolstva sv. Cirila in Metoda je v Velehradu. Vsakokratni predsednik tega odbora je vedno olomuški nadškof. Poleg tega centralnega odbora obstoje še škofijski odbori v vsaki škofiji. Letna članarina za posameznega uda se po novih pravih nekoliko zviša. Za Slovence bo znašala letno 6 Din.

V preteklem letu je priredilo Apostolstvo v Ljubljani več predavanj.

Naslednji govornik je bil dr. Oberškir, ki je govoril o delovanju Apostolstva sv. Cirila in Metoda na Hrvatskem. Za njim sta govorila msgr. Kozak o delu Apostolstva na Moravskem in prof. Pehuška o delovanju Apostolstva v Pragi.

V torek zvečer je v Ljudskem domu predaval g. župnik Aljaž o sveti Rusiji. Predavanje so spremljale skioptične slike iz ruskega verskega življenja.

V sredo zvečer so bile sklepne slovesnosti v stolnici. Knezoškof dr. A. B. Jeglič je imel govor. Govor je sledil slovesen Te deum, s katerim se je kongres zaključil.

Politične vesti.

— Zakaj je doživela demokratska stranka poraz? »Politika« piše: Vprašali so g. Slobodana Jovanovića: Zakaj je utrpela poraz demokratska stranka, tako Davidovića, ko tudi Pribečevića? Odgovoril je: »Zato, ker je Davidović zelo dobro poznal Pašića, pa ni poznal Radića, dočim je Pribečević dobro poznal Radića, ni pa poznal Pašića.«

— Lamentacije in stare fraze samostojnih demokratov. Pribečevića »Riječ« se zelo razburja nad sporazumom. V svojem uvodnem članku »Pred katastrofalnim korakom« piše, da ima poročila iz naroda, ki je sprejel sporazum zelo hladno. S tem sporazumom, da se je razbil nacionalni blok in onemogočila »konstruktivna« politika samostojnih demokratov. Povprašuje, kdo je napravil sporazum? »Riječ« odgovarja, da je napravil sporazum šef stranke, ki se nahaja na državni upravi, s šefom druge stranke, ki se nahaja v zaporu. Treba je vedno imeti na umu, da se Pavle Radić in njegova stranka niso

odrekli svojemu šefu Stjepanu Radiću, ker so vsi poslanci včeraj izjavili polno zaupanje Stjepanu Radiću, ki je obložen radi veleizdaje in se nahaja v zagrebških zaporih. Slučaj z g. Davidovićem je bil povsem drugačen, kakor z radikali. »Riječ« piše, da je sporazum katastrofa za državo in se vprašuje, kako bo mogla vlada RR kaznovati kakoga zločinca, ko je ona sama sklenila sporazum, ki je dogovor med obtožencem in tožiteljem?

— Značilno. Zadnja »Riječ« zagovarja zajedničarje, dočim uživa Pribečević skoraj simpatije »Hrvata«. Skupna nesreča je vsaj za mah združila tudi največje nasprotnike.

— Splošna zadovoljnost nad polomom SDS. Samostojni demokratje intrigujejo na vse mogoče načine. Njihove intrige pa nihče ne smatra resno. Včeraj so samostojni demokratje razširili vesti, da je dr. Nikić obljubil, da bo v slučaju nesporazuma med radikali in radičevci izstopil iz hrv. selj. kluba in pre-

stopil s 20 poslanci-seljaki k radikalom. Nasprotno pa dr. Nikić dementira vse te vesti. Tudi ostala javnost gleda na samostojne demokratje s pomilovanjem. Samostojni demokratje so od prvega šefa do zadnjega njihovega člana sila nervozni in moremo pričakovati, da bodo samostojni demokratje napravili eno pogreško za drugo. Njihove grožnje o prečanski fronti niso resne. Vsi so zadovoljni in odobravajo, da so končno vendarle samostojni demokratje izpadli iz vlade.

— Iz dežele krvavega Cankova. Bivši komunistični poslanec Gabrovski je bil od neznanega atentatorja ubit. Atentator je pobegnil. Mir v Bolgarski je vedno večji, je dejal pred kratkim bolgarski minister Vlkov. Pozabil je dostaviti, da je to pokopališni mir.

— Pred sestavo nove vlade v Rumuniji. Po proglasitvi parlamentarnih počinčije je nekoliko ponehala borba med opozicijo in vlado. Kriza vlade pa je latentna. Ni izključeno, da se stvori predhodno uradniški kabinet, ker se je pri volitvah v senat izkazalo, da gen. Avarescu, ki je bil predstavljen za naslednika, ne uživa med narodom ugleda. Kot Bratianov naslednik se v zadnjem času imenuje rumunski poslanik v Londonu Titulescu.

— Triumfalen sprejem ruskih letalcev v Peking. V torek so prispeli ruski letalci v Peking in s tem dokončali veliki polet Moskva—Peking. Sprejeti so bili od velikanske množice naroda, ki je letalce navdušeno pozdravila. Vsa letala so Kitajci okrasili z rožami in rdečimi zastavami. Sprejem ruskih letalcev se je izpremenil v veliko manifestacijo sovjetsko-kitajskega zblizanja.

— Četrta internacionala. Predsednik tretje internacionala, Zinovjev, je izjavil, da so neuspehi tretje internacionala na zapadu več kot nadoknadeni z uspehi sovjetske propagande na vzhodu. Dela se na tem, da se ves vzhod pridruži sovjetom. Da se to čim prej izvede, mora biti naloga četrte internacionala, ki mora biti v najkrajšem času ustanovljena. Velika svetovna revolucija pride preje, kakor pa buržuj mislijo in 4. internacionala bo to izvedla. Pripomniti treba, da je Zinovjev že dosto prerokoval, toda dosedaj se še nobeno njegovo prerokovanje ni izpolnilo.

— Kitajci nepopustljivi. Dokler je bilo med Kitajci še mnogo razpoloženja za mirno poravnavo sporov z vesilami, niso hotele te niti slišati o kaki popustljivosti. Sedaj pa nočejo Kitajci ničesar slišati o popustljivosti in so predloge vesil odbili. Boj kot proti angleškemu blagu traja še dalje in je napetost stalno večja.

— Sestanek med Chamberlainom in sovjetskim poslanikom Rakovskim ni rodil zaželenega uspeha. Chamberlain je zahteval od Rakovskega jamstva, da ne bodo sovjeti več vodili protibritanske propagande in se le po prejemu te garancije bi mogla velika britanska vlada obnoviti pogajanja s sovjetsko vlado. Rakovski ni dal nobenega odgovora, temveč samo izjavil, da bo britanske zahteve sporočil svoji vladi.

— Rudarska kriza v Angliji. Položaj se je nekoliko zboljšal. Ministrski predsednik Baldwin je v parlamentu izjavil, da bo vlada uvedla preiskavo o vzrokih angleške rudarske krize. — Lastniki rudnikov so izjavili, da so pripravljeni obnoviti pogajanja, da pa ne morejo preklicati odpovedi meznega dogovora. — Letnega kongresa strokovnih zvez rudarjev se je udeležilo 200 delegatov, ki so zastopali 800.000 rudarjev. Predsednik Smith je izjavil, da upa, da bodo vsi rudarji strnjeni v eni fronti proti lastnikom. Nacionalizacija rudnikov je treba izvesti, ker se more samo na ta način obvarovati rudarsko industrijo pred propadom. Delegat iz Yorkshirea je predlagal, da bi morali v slučaju stavke angleških rudarjev stopiti v stavko vsi rudarji sveta. Njegov predlog je bil navdušeno sprejet. — Vsled slabega ravnanja z nekim rudarjem in rudnikih Južnega Walesa je stopilo 20.000 rudarjev v stavko.

— Maroški boji. Od prvega julija se je položaj Francozov v Maroku stalno boljšal in žene ter otroci francoskih uradnikov in oficirjev so se zopet vrnili v Tazo. V Rabatu je bil svečano proslavljen francoski narodni praznik in maršal Lyautey je imel pri tej priliki govor, v katerem je povdaril, da se je položaj za Francoje znatno izboljšal. V zadnjem času pa so prišle vesti o novi in zelo nevarni ofenzivi Abdelkrimovih čet. Iz Marseillea sta bila odposlana dva nova polka maroških čet. Poročila se, da prišle Španci v kratkem z ofenzivo, da tako olajšajo stanje francoskih čet. — Mirovna pogajanja z Abdelkrimom so bila dosedaj še brezuspešna.

— Obstrukcija v poljskem sejnu. Na zadnji seji poljskega sejma so pričeli Ukrajinci, Belorusi, komunisti in neodvisni kmetje izvajati najostrejšo obstrukcijo. Zemljoradniki se obstrukcije niso udeležili. Vsled velikanskega hrupa je morala biti seja prekinjena. Ko se je seja zopet otvorila, so prinesli v zbornico veliko tablo, v kateri naj bi poslanci vpisovali svoja glasovanja, ker je bilo vsled velikega hrupa vsako drugo glasovanje nemogoče. Vladna odredba je seveda še stopnjevala divjanje opozicije in seja je morala biti drugič prekinjena. Po zopetni otvoritvi seje so poslanci kljub vsem protestom opozicije glasovali.

— Revolucija v Equadorju. V Gujaquilu v državi Equador je izbruhnila revolucija. Revolucionarji, ki jih vodi general Francisco Gomez, so zasedli ministrstva. General Gomez bo razpisal nove volitve, da vpostavi drugo administracijo. V mestu Quito so bili aretirovani vsi uradniki.

TABOR LJUBLJANSKIH SKAVTOV V BOHINJU.

Letos tabore ljubljanski skavti na mali terasi nad divnim Bohinjskim jezerom. Zeleni jeseni smo pričeli iskati primeren prostor ob tem čudovitem, lepem jezeru in našli smo prostor, ki mu v Bohinju skoro ni para. Le žal, da do zadnjega nismo vedeli, kdo je njegov pravi lastnik. Dasi nam je ugodila žumska uprava v vsem, smo postali

po čudnem zaključku vendarle »zakupljeni« »uzurpatorji«. Toda upamo, da nam lastnik, znani rodoljub, »zakupac« okupacije ne bo preveč zameril.

Tehnični oddelk izvidnikov je sedel v Bohinju že 2. julija, toda šele naslednjega dne je mogel začeti s postavljanjem tabora. Žal, da je nagajal dež in da so se morali izvidniki v naslednjih dneh boriti z nalivi. Delo pa je bilo nujno, ker do 7. julija je moralo biti vse pripravljeno za približno 100 skavtov. Zato smo delali na vse pretege, kajti tabor postaviti, specijelno ob deževnem vremenu, niso majne solze. Treba je napraviti kuhinjo, nabirati les, postaviti sveto ognjišče, ob katerem se vrše posvetovanja in večerna zabava. Precej daleč je treba postaviti primerna stanišča, za kuhinjo pa izkopati globoko rupe za odpadke, kajti higijena je v taboru glavna stvar.

Največ dela smo imeli pri šotorih. Napravili smo lepo, simpatično skupino, obstoječo iz treh vrst. Sredi skupine je velik pravkar kupljen šotor, v katerem se vrši ob dejstvu zabava in, kjer lečimo ranjence iz bolnike, ki jih pa — hvala Bogu ni mnogo. V vsakem šotoru smo izkopali globoke jame, ki so nam omogočile odvzeti deževno in polagoma posušiti tla v šotorih.

Pod glavno teraso se pričenjajo sedeži okoli velikega posvetovalnega ognjišča. Razprostirajo se amfiteatralno, v sredi je sedež starejšine Sivega Volka. Sedež je udoben, priroden naslanjač, umetno spleten iz vrbovih palic, šib, smrekovega lubja in mehkih, kakor svilu se bleščečih vrbovih vejic. Napravil ga je taborovodja Bistrega oko.

Najlepši taborovodja kin pa so totemi. Po osnutkih Bistrega očesa jih je napravil njegov mlajši brat Beli bober, oba iz znane umetniške rodbine Pengov. Srednji totem je iz lipe izrezljan zelen zrnaj (ljubljanski skavti smo — zato »Zrnajev steg«), ki sedi s podvihamim repom in razprostrtimi peruti na 3 in pol metra visokom lepe izrezljanem in poslikanem kolu. Pod zrnajevimi nogami je skavtska lilija, na obeh straneh vihrajo svileni trakovi v državnih in slovenskih barvah. Ob straneh stojita še dva totema. Pred šotorom funkcionarjev je kol s totemi Bistrega očesa, Medvedjega srca in Kenguraja, pred starejšinskim šotorom pa se dviga stari totem Sivega volka.

Lega tabora je divna. Ako ležiš v katerikoli izmed prednjih šotorov, vidiš pod seboj vedno izpreminjajočo se jezersko gladino, hrbet in divje pečine Pršivca, kjer se na maloštevilnih zelenicah pasejo divje koze. Za hrbtom imamo strmine gorskega grebena, ki se razprostira v loku od Triglavu do Črne prsti. Le nekaj sivih orjakov gleda na nas izmed temnih gozdov. V tihini pa čujemo bobnenje Savice, katere peneci slap vidimo v kotu pod mračno Komarčo. Vendar jezero vleče z maglično silo večino naših pogledov nase. Ni čudno! Nakrat plane jug preko Podrte gore in rodi belo gromozasto valove proti gozdom in skalam na severozapadu. Vzhodnik pa buta valove ob pečine pri potoku Naklova glava, da brizgajo peno gori do mrkih smrek. Zjutraj in zvečer je jezero običajno mirno in temno, njegova skrivnostna noč dovodno vpliva za gledalec. Tedaj se tudi zrealijo gore na gladini v neizrečni lepoti.

Zivljenje v taboru nam poteka v strogem redu in po naših lepih zakonih, ki harmonično goje dušo in telo. Malone 100 mas je, a tekem dneva se razgube vodi po gozdovih, kjer se vadijo v zasledovanju, postavljanju preprostih vlgavomv, signaliziranju, čitanju kart in spoznavanju terena; v posebnih skavtskih igrah se urijo vsa čutila. Skavti se vadijo v obvezovanju ranjencev in sploh v nudenju prve pomoči. Ne zanemarjamo pa tudi veslanje in kopanje, ker krasno jezero nas vleče k sebi kot magnet. Pa tudi v taboru samem je mnogo dela. Izvidniki se vadijo v tem, kar je le koristno in tudi potrebno za življenje v taboru. Pod vrhovnim nadzorstvom g. dr. Prijateljeve se vadijo tudi v gospodarstvu in kuhi, kar pri taki množini ni tako enostavno.

Pa tudi mrak prinese svoje veselje. Ko zaide sonce v smeri Triglavskih jezer in začne na gorah in oblakih ugašati zadnji žarki toplega solnca, se začnemo zbirati okoli tabornega ognjišča, kjer je pripravljena na grmada. Tedaj sede starejšina na svoj sedež in h grmadi pristopi varuh ognja. Vse utihne in svetli ogenj objame grmado. Zaveš svetloba in oživljajoča toplota oblije mladino okoli ognjišča. Taborovodja Bistrega oko prične čitati in vse ga vestno posluša ter se utopi v čudne doživljaje nam sorodnih ljudi. Po čitanju smo imeli dosedaj že nekaj krasnih deklamacij, k našim srem so govorili tu v divni prirodi Shakespeare, Rožstand, Cankar in Župančič. Končno zazvijo še nekatere pesmi in nato utihne vse. Nastopi molk in duša vsakega ima čas, da se dvigne tja, kjer najde najdražje, najljubše, najvišje in uteho. Samo prasketanje ognja čuješ. To je najlepši in najsvetlejši čas našega življenja ob Bohinjskem jezeru. Še kratek pozdrav in vse se razide k počitku. Ko pa mine tudi kratko posvetovanje tabornih vodij, ostane pokoncu le straža, ki nas v družbi mogočnih gora čuva vsega budega.

GLAS IZ OBČINSTVA.

Ne tako! V sredo popolnoči se je ankasno-lim pasantom na Tržaški cesti nudil prizor, nad katerim so se navzoči morali zgražati. Nekaj detektivov in menda tudi en stražnik, so spravljali s hleva gostilne Terpine dva žilveka. Bili sta morala velikanska aločnca (vsaj roparska morileca), ker sicer se ne bi postopalo tako z njima, kot se je. Klofuta in brec so kar deževale od vseh strani na nju, čeravno se jim nista upirala, pač pa ponovno izjavljala, da gresta rada z njimi, le naj ju ne tepejo. — Pričakujemo, da bo politijsko ravnanje napravilo red.

Sivi volk.

katerim obsegu so dopustna zaslišavanja izvedena. Zagovorniki so ugotovili, da je šlo za množičnih priči na potu v Dayton. Ako bodo te priče dopuščene, utegne zahtevati državno pravdnost, da se zaslišijo tudi teologi katoliškega papeža.

Obravnava je privabila zopet ogromno množico obiskovalcev. Tudi to pot je bilo zaslišavanje odprto za javnost. Zagovorniki Darrow in Malone sta priglasila takoj po končani molitvi protest, trdeč, da molitev upliva na porotnike.

Toda predsednik je odločil, da se je treba držati stare šege, ki zahteva, da se prične obravnava, ako je slučaj navzoč kak duhovnik, s molitvijo. Molitev more uplirati na obravnavo samo ugodno.

Dopoldanska seja je bila po molitvi takoj zopet preložena na popoldne. In sicer zato, da je bilo omogočeno zagovornikom in državnim pravdnikom precizirati njihova stališča pisмено.

To pa dne 14. zvečer ni bilo mogoče, ker je nenadoma odpovedala električna napeljava, tako da je bil Dayton ne samo v prihodnosti, temveč tudi faktično najbolj temen kraj v Ameriki. Maloštevilne sveče so uporabljali na brzojavnem uradu, da so mogli odštati novinarji poročila za časopise.

Radio-aparat v sodni dvorani, ki ga do sedaj ni bilo slišati, je ta dan dobro funkcioniral. Potek razprave se pošilja iz čikaške radio-postaje tudi v Evropo.

Sicer pa je imel proces že nepričakovano posledico. Založniki učenih knjig za državo Tennessee so odložili izdajo knjig na nedoločen čas, ker računajo s tem, da bodo uporabljene učne knjige, ki bodo veljavne za vse države Zedinjenih držav. Sicer bi bilo treba skleniti za državo Tennessee z založniki posebne pogodbe.

Mesto Dayton je prenapolnjeno s tujci, ki hočejo prisostvovati procesu. Povsod na prostem se vrše božje službe.

Bryan je imel tudi ta dan pred začetkom obravnave govor. Vprašal je zbrano občinstvo, če izvira od Boga ali od gorile.

Množica je zatulila: »Od Boga!« Na to so zaigrali koral, ki ga je množica spremljevala s petjem. Bryan je prišel v sodno dvorano brez ovratnika in z zavijanimi rokavi.

Ko je vstopil v sodno dvorano zagovornik Darrow, je zavzela množica grozečo pozo. Tudi med obravnavo je nastal vselej, kadar je staval Darrow na kako pričo vprašanje.

velik nemir, tako, da je moral predsednik že opetovano zagroziti, da bo dal izprazniti dvorano.

Gospodarstvo.

BJUBLJANSKA BORZA.

dne 16. julija 1926.

Vrednote: 7% investicijsko posojilo iz leta 1921 den. 67; Loterijska 2½% državna renta za vojno škodo den. 239; Celjska posojilnica d. d., Celje den. 201, bl. 205; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den. 225, bl. 250; Merkantilna banka, Kočevje den. 101, bl. 105; Prva hrvaška štedionica, Zagreb den. 805, bl. 810; Kreditni zavod za trgovino in industrijo den. 175, bl. 185; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana den. 104, bl. 130; Trboveljska premogokopna družba, Ljubljana den. 340, bl. 350; Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana den. 100, bl. 109; Štavska družba d. d., Ljubljana den. 165, bl. 180; 4½% zastavni listi Kranjske deželne banke den. 20; 4½% kom. zadolžnice Kranjske deželne banke den. 20.

Blago: Trami 3/3—9/11, izbrano blago, feo meja bl. 330, deske, 20, 25, mm, monte, feo meja den. 500, bukova drva, 1 m dolž., feo nakladalna postaja, 3 vag. den. 20, bl. 20; pšenica Hardwinter II., feo Postojna trans. bl. 405; koruza, slavenska, feo Vinkovci bl. 205; rž, lombardska, feo Ljubljana bl. 360; krompir, novi, feo štajerska postaja bl. 85.

BORZE.

— Zagreb, dne 16. julija. Devize: New York ček 56.84—57.34, London, izplačilo 276 do 279, Pariz 265—270, Curih 1104—1114, Praga 168.15—170.55, Milan, izplačilo 212.2 do 215.2, Amsterdam 2275—2305.

Curih, dne 16. julija. Beograd 9.05, New York 515.10, London 25.0375, Pariz 24.325, Milan 19.15, Praga 15.25, Bukarešta 2.50, 1.226, Varšava 98.625, Dunaj 72.65.

× Tarifna deklasifikacija izvoznega lesa. Trgovska in obrtna zbornica v Ljubljani opozarja vse izvoznike lesa v svojem področju, da je dne 15. julija t. l. stopila v veljavo tarifna deklasifikacija za izvoz lesa od razreda B na razred C za vse prehode preko državne meje. S to deklasifikacijo, ki velja do 1. septembra t. l. se zniža tarifa za približno 30%.

Pustolovec Strasnov nadaljuje.

SESTANKI Z DR. FRANKOM.

Minulo je še pet minut. Med tem časom sem se dal poučiti od Njegove Eminence o političnih rammerah v Zagrebu, o katerih je bil jako dobro informiran. Nenadoma pa je vstopil moj huzar ter mi javil, da želi dr. Frank z menoj govoriti.

»Pelji ga v moj appartement. Naj počaka v moji pisarni!«

Poslovil sem se od knezoškofa in šel sem prav počasi proti svoji sobi. Prav počasi sem šel pa zato, ker mi je bilo čisto prav, če sedi dr. Frank nekaj časa na žerjavi.

Ko sem odprl vrata, je sedel dr. Frank že v sobi, planil je kvišku ter mi prišel nasproti. Moj prvi utis je bil: Star lisjak. Vsa njegova fiziognomija je imela na vsak način veliko podobnost z lisco. Bil je visok, slok mož, plavalas, oziroma že nekoliko sivo meliran, bilo mu je preko 50 let, imel je boede modre oči, katerih utisa ščipalnik ni ublažil.

Frank se mi je predstavil. Že pri prvih besedah sem mu skušal gledati v oči. Izogibal se je mojim pogledom ter vedno pomičikoval. Stara resnica je: Kdor ima slabo vest, ne more gledati drugim v oči.

»Veseli me, dragi doktor, da ste se potrudili k meni. Prišel bi bil tudi prav rad k vam. Prosim sedite.«

Dr. Frank se je vsedel očividno neprijetno dirneni meni nasproti k pisalni mizi.

»Torej, dragi doktor, ali veste zakaj sem prišel, da pridete k meni?«

»Jaz? ... Nimam pojma ...«

»Vidite, dragi doktor, vi ste jurist in zelo pameten mož, to ve vsak in tudi jaz to opazim. Zato hočem biti prav kratak in ne bom izgubljal veliko besed. Torej veste, zakaj sem prišel? Da napravim vaši dvojni igri konec!«

»Pa kaj se pravi to, kako dvojno igro mislite?«

»No, torej, moram vam stvar pojasniti nekoliko bolj obširno. To je bil samo uvod. Vi igrate z nami dvojno igro — z avstrijsko vlado — toda prav tako nastopate napram Ogronom — sicer pa to ni nobena tolažba za nas. — Vi ste vlekli ves čas našega zunanje-ministra za nos. Sedaj smo prišli pač nato. Zato sem tu.«

Toda oprostite velerenjeni gospod mini-

sterijalni svetnik, to je vendar nemogoče, kako morete kaj takega o meni trditi?«

»Morem. Zato sem vendar tu. Vidite, ljubi doktor, z menoj ni treba igrati komedije, kajti uredil bom stvar blagohotno. Če boste pa govorili v takem tonu, bom govoril tudi jaz drugače. Zato bodite pametni in recite: »Tako je.«

»Toda za božjo voljo, tega vendar nemorem reči. To ni res. Sigurno so me ošrili moji politični nasprotniki.«

»Ne, ljubi doktor, pri tem enkrat ni imel noben političen sovražnik svojih prstov vmes, samo — mogoče vaš največji sovražnik — Slučaj. Popolnoma natančno nam je znano, kaj vse ste poročali ogrski vladi, da vemo tudi to, da ste poročali nam, s razume samoobsebi. O denunciaciji torej ne more biti govora. In jaz sem napravil dolge pot z Dunaja v Zagreb, da poskrbim, da se ne zgodi kaj hujšega.«

»Toda, velečastiti ministerijalni svetnik, to vendar ni res. To so politične čenče.« Nalšč sem začel govoriti nekoliko glasneje:

»Veste, doktor, sedaj pa je moje potrpežljivosti res konec. Vi ste čisto navaden političen pustolovec.«

Dr. Frank se je zdrznil, postal je bled, položil prst na ustnice ter dejal: »Toda, gospod ministerijalni svetnik, prosim, ne vpijte vendar tako. Če bi kdo to slišal!«

»Da, da, sem pokimal, če bi ljudje slišali, da je dr. Frank čisto navaden političen pustolovec. Kajpada, to bi bilo za vas neprijetno? Sicer pa, če bi ne bili skušali izknajfati, ne bi bil postal tako glasan. Vsaj nisem prišel delat škandala. Mogoče lahko pridem danes popoldne k vam. Tam boste, upam, že poskrbeli, da bova sama in, da ne bo nevarno, ako bom prisiljen govoriti glasneje.«

»Toda prosim, prosim, če hočete biti tako prijazni.«

Vstal sem.

»Dobro, pustiva sedaj to stvar. Da me niste razburili s svojim izbegavanjem, bi bil ostal tudi sedaj miren. Pridem torej danes popoldne k vam. Znano vam je, zakaj pridem. Premislite si torej stvar, kajti danes popoldne hočem, da ste odkritosrčni.«

Izdajatelj: dr. Josip Hacin.

Odgovorni urednik: Zveznikar Aleksander Tiska tiskarna »Merkur« v Ljubljani.

V oklopnjaku okoli sveta.

Spisal Robert Kraft.

Vtaknil je roko le do komolca v pesek in že je tipal trdne železne plošče.

Deacon niti ne poizkuša iskati mehanizma, da bi odprl vrata. To bi bilo tudi zato skoro nemogoče, ker se pesek vedno iznova usipava.

Vsak Indijanec ima pri sebi laso, to je Deacon že zaznal, sicer bi bil vzel kak drug material s seboj. Ti usnjeni trakovi, ki izdrže mnogo več, kot enako debele vrvi, pritrdijo na stopnjice in druge dele avta, ki jih stipljejo v pesku in potem vprežejo dvanajst konj. Tem je to sicer nekaj povsem neznanega — a pesti tiranskih Indijancev jih kmalu nauče, kako je treba vleči; potegnejo z vso silo in kmalu se prikaže Maksimus, vedno dalje, dokler ne stoji ves pod milim nebom.

»No, pa ga imamo,« se smehlja Deacon ter stopi na zadnjo stopnico, da bi poiskal mehanizem.

»Najlepša hvala,« reče pred njim nepričakovano nek znan glas; vrata nenadoma popuste, odpirala so se torej tudi not, Deacon zagleda Georga, in še preden zamore silno prestrašen odskočiti, ga že drže železne pesti, potegnejo ga not, vrata se zapro in v hipu zveže Georg svojemu sobnemu kolegu, ki je bil kakor otrok v njegovih pesteh, roke in noge.

»Prinesli ste tudi obe puški in pištolo? To je pa res lepo od vas!«

Nato stopi Georg h krmilu. Naj le omenimo, da Georg ne bi bil rabil konj, da bi prišel iz pešene gore. Zasledovalcem je le hotel napraviti malo presenečenje, v glavnem pa mu je bilo na tem, da je dobil Deacona, ne da bi se izpostavil sovražnim krogom.

Georg se je bil vrnil po ovinkih in čez hrib je zlezel do avtomobila. Z veliko težavo je odprl vrata, še z veliko večjo jih je potem zaprl, zakaj pesek se je kar usipal. Slednjič se mu je vendar posrežilo. Potem pa je čakal, da pride avto v tak položaj, da bo vrata lahko hitro odprl in zaprl in vse se je res tako zgodilo, kakor je Georg že vnaprej vedel, ker je v oni noči poslušal Deaconov načrt.

No, presenečenje vseh okoli stoječih je silno. So to Sioux, ki ne znajo živeti brez konj, zato so jim konji prva skrb. Prerežejo lase, se zavije na konje in tedaj so zopet možje.

Maksimus pa se že premika z zadnjim koncem naprej, potem opiše lok, in nato z nosom naprej zdrči proti jugu.

Walton izstreli dve krogli proti oklopnim ploščam, ki pa ne napravita niti odtiska; potem vzpodbuja svoje rdeče spremljevalce, naj napadejo avto — več ne vidi Georg, pognal je avto, da vozi več ko 100 kilometrov in prav kmalu izginejo jezdec za njim. Da bodo ti napeli vse sile, da bi prišli pred avtomobilom v taborišče, to je bilo samoobsebi umevno. Kmalu pa morajo uvideti, da kaj takega niti misliti ni.

Zaman je bdela Leonor vso noč in čakala na prihod avtomobila ali sicer na kako osvobojenje.

Georg ji je vendar rekel, da tiči avto prav blizu v pesku. Ampak, koliko naj bo to, prav blizu, če je govor o tako hitrem avtu?

In tudi Deacon ji je pred odhodom nekaj rekel, kar ji ni šlo iz glave, in je še vedno v strahu prebledevala in zardevala.

Drugo jutro jo bodo preiskali, če ima pri sebi oni drugi kos morrisita.

Kaj, če se to zgodi! Raje smrt!

Oh, zakaj ni odločno zahtevala, da mora biti vedno vsaj en mož v avtu! Ali kaj ji pomaga zdaj ta želja?

S takim premišljanjem prebije noč. Napoči dan. Deacona ni in tudi nihče drugi se ne prikaže, da bi jo preiskal; pripravila je bila že svoj žepni nož, da si prereže žilo ali si ga zasadi v srce.

Dobi jed, čuvaji se menjajo — nič se ne izpremeni. Tudi ni opazila, da je odjahal Deacon s spremljevalci. Mine dan, a Georga ni nazaj.

Tako napoči drug večer in z njim se približa tudi odrešenje.

Vedno lačni Indijanci pripravljajo na ognjih divjačino, ki so jo ustrelili ta dan, kar zaslišijo v daljavi neko ropotanje, ki prihaja bliže in bliže, lomenje in pokanje, dokler niso natančno razložili, kako padajo drevesa.

Največja čednost vseh severnoameriških Indijancev je popolna neobčutljivost za vse vnanje utiske. A to je tak ropot, da tudi najneobčutljivejši prestrašen poslušne.

(Dalje prihodnj.)

MODNI SALON

MINKA HORVAT, Ljubljana

STARI TRG ŠTEV. 21

ima vedno v zalogi najnovejše damske in dekliške slamnike in klobuke. — Žalni klobuki vedno v zalogi Popravila se sprejemajo.

MALI OGLASI

Cene oglasom do 20 besed Din 5.—, vsaka nadaljna beseda 50 par.

Tekstilbazar

Ljubljana, Krekov trg. 10, prvo nadstropje.

prodaja:

FROTIRJE, KREPE, DELENE, CEFIRJE, MIZNE PRTE itd.

pe vnovič znižanih cenah.

Potne vizume

od strani konzulatov v Beogradu preskrbuje najhitreje za zelo nizek honorar Biro »Reklama«, Beograd, št. 2639. Po pošti poslani potni listi se takoj vidirajo in se vrnejo priporočeno z doplačilom stroškov.

Oglase

za vse liste naše kraljevine sprejema po originalni ceni. Biro »Reklama«, Beograd, Knes Mihajlova ulica 11, telefon 2639.

Ajda

lepo semensko blago in inkarnat deteljo nudi najceneje Sever & Komp., Ljubljana.

Pisarniško sobo

v pritličju oddaja z avgustom Pokojninski zavod za nameščenje v Ljubljani, Aleksandrova cesta.

K SEZIJI

Brusila za kose znamke „Swatyn“ iz najboljšega brusnega materiala ponuja v preprodajo:

FRANC SWATY

tovarna umetnih brusnih in ostrilnih kamnov Maribor, Jugoslavija.

GAMAUFOVO umetno gnojilo za cvetlice

Je izborno učinkovito sredstvo, katero omogoči rastlini do izredno bujnega razvoja in vzbuji v cvetu mnogo intenzivnejšo nišno barve. Cena zavoju Din 3.—.

Razpošilja društvo:

»VRTNARSKA ŠOLA“ V KRANJUL.

Stalna zaloge: Herzmansky, Korsika, Adria, Bajc, Urbanič, Kanc.

Tapetniki!

Morako travo dobite najceneje pri »Fructus«, Ljubljana, Krekov trg št. 10.

Odda se gospodični

mesečna soba z električno razsvetljavo ter brano. Naslov pove uprva lista.

Kupujte samo pri

IOSIP PETELINC-U

LJUBLJANA

otroške majice, damske nogavice, kopalne hlače, kravate, naramnice, galanterijo, dišča mila, palice, nahrbtniki, najnižja cena na veliko in malo blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

„Opeka“

prvovrstna tiskana priporočila opekarskega

EMONA D. D.

v Ljubljani — Tovarna na Viču (Brdo) — Pisarna v Priljublju ulici 3, pritličje.

Oglašajte v

„Narodnem Dnevniku“.